

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่

ผู้เขียน นายสุทัศน์ บุญเป็ง

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนิกัญญา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่ และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนที่อาศัยอยู่พื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่ถึงแนวทางในการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การดำเนินการวิจัยทำโดยเก็บข้อมูลจากการใช้แบบสัมภาษณ์กับผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่ทั้ง 14 ชุมชน จำนวน 14 คน และใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 387 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่ ในด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมศึกษาและร่วมการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามผล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่ ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ อายุ 61 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นช่วงอายุในวัยผู้สูงอายุ ที่มีจะมีบทบาททางสังคมและการมีส่วนร่วมทางสังคมน้อย 2) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือเป็นผู้นำกลุ่ม มักจะพบส่วน

น้อย ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงโครงการพัฒนาต่างๆ ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

3) ปัจจัยด้านการสื่อสาร ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับแผนงาน โครงการ ในการพัฒนาพื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่จากทางผู้นำชุมชน ผ่านทางตัวผู้นำชุมชนเองและจากทางเสียงตามสายของชุมชน ซึ่งการรับข้อมูลอาจเกิดการตกหล่น ไม่ครบถ้วนอาจเกิดขึ้นได้

3. ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะกับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาพื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่ว่า ควรจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบทั่วถึง และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อให้ประชาชนได้เตรียมตัวและมีความพร้อมในการเข้าร่วมประชาคม ในเรื่องเวลาและสถานที่ ควรดำเนินการโดยยึดประชาชนสะดวกเป็นศูนย์กลางเนื่องจากเป็นกลุ่มคนจำนวนมากในการแสดงความคิดเห็น ในส่วนของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลอยู่ในทิศทางที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาในประเด็นต่างๆ มากกว่าในส่วนของประชาชนทั่วไป อาจเป็นผลจากปัจจัยด้านบทบาททางสังคมของผู้นำชุมชนที่เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาพื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่

คำสำคัญ พื้นที่สี่เหลี่ยมคูเมืองเชียงใหม่ การมีส่วนร่วมของประชาชน

Independent Study Title	People's Participation in Developing the Square Area Enclosed by Chiang Mai Moat
Author	Mr. Sutab Boonpeng
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)
Independent Study Advisor	Asst. Prof. Dr. Ajchara Wattanapinyo

Abstract

This research under the topic of The Participation of the Residents in the Development of Chiang Mai Canal Square Area had the following purposes: 1) to study the level of the participation in the development of Chiang Mai Canal square area, 2) to study the factors related to the level of the participation in the development of Chiang Mai Canal square area, and 3) To study the recommendations for sustainable development from the residents of Chiang Mai Canal square area. There are two types of research tools used which were interviews and questionnaires. Data collection by interviews was done with 14 community leaders from 14 communities in Chiang Mai Canal square area. Questionnaires were distributed to 387 respondents. Data analysis was done on package software. Statistics used were frequency distribution and percentage. The results of the study show that

1. For the level of the participation in the development of Chiang Mai Canal square area, the level of the participation in learning and performing was low, the level of the participation in receiving benefits was mostly average, and the level of the participation in following up the outcome was the lowest.

2. The factors related to the level of the participation in the development of Chiang Mai Canal square area include: 1) Personal factors, the average age of the samples was

more than 61 years old which is the age of senior citizens who have little social participation;

2) Social and economic factor; only a few residents are members or leaders of certain groups, which affects the ability to access both government and private sectors development projects.

3) Communicative factor; most residents were informed about development plans, projects of Chiang Mai Canal square area through the community leaders and community radio, and therefore, it is possible that some pieces of information are missing.

3. The residents offered recommendations to the organizations that are responsible for the development of Chiang Mai Canal square area that they thoroughly advertise news and information to the residents, and they should do so two weeks in advance to allow the residents time to prepare for the meeting. The organization should schedule times and places according to the convenience of the residents since they are the biggest group of people. For the community leaders, showed graces participation in the development than general residents, due to the social role of the community leaders who are responsible for the development of Chiang Mai Canal square area.

Keyword: Chiang Mai Canal square area, residents' participation